

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

Communities's Participation of Using Moderate Class More Knowledge
Policy in Pilot Schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary school
Educational Service Area office 1

ธีระวัฒน์ มอนโธสง

Teerawat Montaisong

ปิยะ มีอนันต์

Piya meanan

ทวีศักดิ์ จริตควร

Thaweesak Charitkuen

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Email : teerawat_1974@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 2) ศึกษาสภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในการศึกษาใช้วิธีวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนจากครัวเรือนหรือผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 368 ครัวเรือน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. สภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

ปัจจัย ด้านการสื่อข้อความ พบว่า ได้รับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จากต้นสังกัด มีความชัดเจนเที่ยงตรง และมีความคงเส้นคงวา ด้านทรัพยากร พบว่า มีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงพอเพียง และครอบคลุมทุกกิจกรรม ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีวิธีการถ่ายทอดหรือส่งต่อนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านโครงสร้างระบบราชการ พบว่า มีวิธีการหรือระเบียบปฏิบัติ ที่จะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ โดยพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษา ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนอบรมหลักสูตรจากภาครัฐ ควรสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนให้กับโรงเรียน ควรส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ; การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

The purposes of this research were 1) to investigate community participation in “Moderate Class, More Knowledge” policy in Pilot Schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary school Educational Service Area office 1 2) To explore the application of the policy in Pilot Schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary school Educational Service Area office 1 by using factor interaction, and 3) to study the guideline the community participation in the policy of Pilot Schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary school Educational Service Area office 1 . Mixed method was applied to family leaders or family representatives of parents totaling 368 representatives obtained from stratified random sampling method. The research instruments employed were questionnaires and structured interview. Frequency, percentage, mean, and standard deviation were used to analyze the data. The results revealed as follows:

1. The level of community participation in “Moderate Class, More Knowledge” policy was in a moderate level in all factors. Considering each factor, the participation in follow up and evaluation, the participation in operation, and planning participation were sorted from highest to lowest averages.

2. In terms of The “Moderate Class, More Knowledge” policy by using factor interaction, the result showed that the advertisement of the policy from an agency was clear, accurate and consistent. Regarding resources, materials used in the policy were adequate and covered all activities. In terms of attitude of practitioners, there was a way to convey or pass on the policy in order to meet the objectives of

the policy. For bureaucratic structure, there were methods or procedures that can be used in order to fasten the policy.

3. The result exposed that the solutions for community participation in “the Moderate Class, More Knowledge” policy as follows: Arrange meeting or activity between school executives, teachers, and community leaders for education development planning and school constitution, supporting management of school operation plan, the government should advocate curriculum training and gave suggestion for management problem solving resulting in quality education. advocating in educational aid for school, committee affiliation that related to school’s mission for efficiency management, promoting activities that inherit local and national tradition, culture and art, invite outside lecturer and use local wisdom such as local profession to educate student.

Keywords : Participation ; Moderate Class More Knowledge ; Policy Implementation

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัสในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องคุณภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหา บางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา

การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับโรงเรียน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการที่ตนปัจจุบัน เนื่องจากจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (ownership) ทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอมปฏิบัติตาม (compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ หลักการของการมีส่วนร่วมในการทำงาน ในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” (วันชัย วัฒนศัพท์, 2546)

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กรเพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะไม่ค่อยเกิดการต่อต้านเกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งบุคลากรจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร ผลลัพธ์สุดท้ายคือ องค์กรมีคุณภาพ (ประทีป จันทรสิงห์, 2549)

ในปัจจุบันรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการ

ตรวจสอบ และติดตามผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ผ่านมามีพบว่า อุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองรัฐบาลจึงมีแนวนโยบายที่เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย เกิดความชอบธรรมอันนำมาซึ่งประโยชน์แก่ ประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่สำคัญอีกด้วย (รัฐพงศ์ บุญญานวัตร, 2552)

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ การลดเวลาเรียนภาควิชาการลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็กๆ ควรเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่าครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนโยบายการลดเวลาเรียนดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติโดยกำหนดให้โรงเรียนเรียนภาควิชาการ ถึงเวลาบ่าย 2 โมงครึ่งหรือเวลา 14.30 น. แต่เวลาที่โรงเรียนเลิกยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของ แต่ละโรงเรียนซึ่งมักจะเป็นช่วงเวลา 16.00 น. ดังนั้นช่วงระยะเวลาว่าง หลังเลิกเรียนจนกว่านักเรียนจะกลับบ้านซึ่งนักเรียนยังคงอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง การจัดกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้เด็กๆ รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งจะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทยต่อไป

สืบเนื่องจากการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ และมีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง และให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริง จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นโยบายขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดี

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติในโรงเรียนทั่วไป และโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ สามารถเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เชิงนโยบายการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาสภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 9,164 คน ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำครัวเรือนที่เป็นตัวแทนในการศึกษา จำนวน 368 ตัวอย่าง ซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือผู้บริหารชุมชน ผู้นำกลุ่มในชุมชน ตัวแทนนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ รวมจำนวน 7 ท่าน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ดังนี้
 - 1) การวางแผน
 - 2) การดำเนินงาน
 - 3) การติดตามและประเมินผล
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย Edwards (1980) ดังนี้
 - 1) การสื่อข้อความ
 - 2) ทรัพยากร
 - 3) ทศนคติของผู้ปฏิบัติ
 - 4) โครงสร้างระบบราชการ
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ดังนี้
 - 1) การวางแผน
 - 2) การดำเนินงาน
 - 3) การติดตามและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย แบบสอบถามมีทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ เป็นคำถามปลายปิด (closed-ended question)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended question)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended question)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยคำถาม จะครอบคลุมการมีส่วนร่วมของชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ 3) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล และยึดประเด็นการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ 1) การสื่อข้อความ 2) ทรัพยากร 3) ทักษะของผู้ปฏิบัติ และ 4) โครงสร้างระบบราชการ

โดยมีจุดมุ่งหมายในการหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์ มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามปลายปิด

ตอนที่ 2 เป็นประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประมาณค่ามาตรวัดประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ลงรหัส (Coding form) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating scale โดยใช้สถิติพรรณนา

(descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลโดยทั่วไปของประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายชื่อ และรายด้าน นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียงการวิเคราะห์ที่ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยการศึกษารายละเอียดของคำตอบของแต่ละบุคคลก่อนการจำแนกประเภทโดย พิจารณาคำตอบของทุกราย นำคำตอบเหล่านั้นมาจัดกลุ่มหรือหมวดหมู่จากประโยคหรือคำสำคัญ (Key word) การพิจารณาจะดูได้จากความถี่ของแต่ละกลุ่ม โดยยึดคำตอบที่มีความถี่สูงมาใช้เป็นประเด็นในการอภิปรายหรือถือเป็นประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ภาพรวมทุกด้าน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านการวางแผน	2.55	1.07	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินการ	2.82	1.14	ปานกลาง
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	2.95	1.20	ปานกลาง
รวม	2.77	1.13	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตามลำดับ

ส่วนประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดในแต่ละด้านและแนวทางแก้ไข เรียงตามลำดับ ความถี่ 3 ลำดับแรก มีดังนี้ ปัญหาการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ปัญหาการมีส่วนร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการร่วมปฏิบัติตามแผน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมและไม่มีข้อมูล และปัญหาการมีส่วนร่วมวางแผนเกี่ยวกับการร่วมจัดทำแผน ชุมชนไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน แนวทางแก้ไข ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้กับชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง ควรให้ชุมชนได้รับทราบข้อมูลของทางโรงเรียน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการการศึกษาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วม วางแผน ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนให้มากขึ้น ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการให้ทางโรงเรียนจัดทำเอกสารแจกโดยผ่านทางนักเรียนมาให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ในโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้กับชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง

2. สภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านการสื่อข้อความ พบว่า ได้รับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จากต้นสังกัด มีความชัดเจนเที่ยงตรง และมีความคงเส้นคงวา ด้านทรัพยากร พบว่า มีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงพอ และครอบคลุมทุกกิจกรรม ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีวิธีการถ่ายทอดหรือส่งต่อนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านโครงสร้างระบบราชการ พบว่า มีวิธีการหรือระเบียบปฏิบัติ ที่จะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ โดยพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุน อบรมเรื่องหลักสูตรจากภาครัฐ ควรมีการให้ข้อเสนอแนะในการช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ควรมีการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนให้กับโรงเรียน ควรร่วมเป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติ ควรส่งเสริม การใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ศรีโสภา (2553 : 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประชาวิทยาการ ตำบลอุโลกสีห์มีน อำเภอท่ามะกาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมและ จำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมา สามเพชรเจริญ (2550 : 89) ที่กล่าวว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในบทบาทหน้าที่ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาบนพื้นฐานพุทธศักราช 2543 ซึ่งเป็นระเบียบที่กำหนดการบริหารจัดการในรูปแบบของการกระจายอำนาจในรูปคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการ เชื่อมโยงนโยบายของรัฐ ให้สัมพันธ์กับความต้องการของ ชุมชน และถือว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อ การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในท้องถิ่น โดยกำหนด ทิศทางในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา การบริหารโรงเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการ เป็นสิ่งที่มุ่งหวังส่งเสริมสนับสนุนให้ การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของการบริหารรูปแบบมี อยู่ที่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม โดยอยู่บนพื้นฐาน ของการให้เกียรติยกย่อง การเคารพ และ ยอมรับในความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ประการสำคัญของการบริหารโรงเรียนใน รูปแบบของคณะกรรมการส่งผลให้การบริหารโรงเรียนมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจึง ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณาแผนปฏิบัติการ ของโรงเรียนอย่างจริงจัง

ปัญหาและอุปสรรคที่พบบ่อยที่สุดในแต่ละด้านและแนวทางแก้ไข เรียงตามลำดับ ความถี่ 2 ลำดับแรก มีดังนี้

1) ปัญหาการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการ ดำเนินงาน สามารถสรุปได้ดังนี้ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ชุมชนไม่ได้ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการหาบุคคลมาสอนนักเรียนในช่วงกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ ชุมชนไม่ค่อยได้รับทราบการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ แนวทางในการแก้ไข คือ ควรเพิ่มช่อง ทางการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้กับชุมชนและผู้ปกครอง ทราบอย่างทั่วถึง ชุมชนควรมารับทราบข้อมูลบ้าง ควรให้ชุมชนและผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมการ แสดงผลงานการทำกิจกรรมของนักเรียนด้วย และผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือในการประเมินผล งานของนักเรียนด้วย

2) ปัญหาการมีส่วนร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการร่วมปฏิบัติตามแผน สามารถสรุปได้ดังนี้ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมและไม่มีข้อมูล ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการด้านงบประมาณของทางโรงเรียน และขาดข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดกิจกรรม และ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมโดยตรงกับเรื่อง การบริหารงานบุคคล หรือมีก็น้อยมาก ตามลำดับ แนวทางในการแก้ไข คือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการจัดการการศึกษาให้มากขึ้น ต้องให้ชุมชนได้รู้ได้เห็นเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณของ ทางโรงเรียนบ้าง ต้องให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณกับชุมชนบ้าง ควรจะแจ้ง งบประมาณรายรับ-รายจ่ายให้ทราบโดยทั่วกันเพื่อความโปร่งใส และเน้นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อเป็นผู้นำให้แก่สถานศึกษา

2. สภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการสื่อข้อความ พบว่า ได้รับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จากต้นสังกัด มีความ ชัดเจน เทียงตรง และมีความคงเส้นคงวา ซึ่งในทัศนะของ Van Horn and Van Meter (1976) เห็น

ว่าผู้ปฏิบัติตามนโยบายจะไม่ยินยอมทำตามหากไม่มีการสื่อข้อความให้ทราบอย่างชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องทำ เช่นเดียวกับ Edward (1980) ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการสื่อข้อความเพียงพอในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผล โดยผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจต้องถ่ายทอดคำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยต้องมีความชัดเจน (clarity) ที่เที่ยงตรง (accuracy) ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีความคงเส้นคงวา (consistency) ยิ่งการตัดสินใจนโยบาย และคำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเที่ยงตรงมาก การถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติจะยิ่งทำให้โอกาสของการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จสูง ซึ่งจากตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของ Edward พบว่าการสื่อข้อความส่งผลทางตรง และทางอ้อม การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยผ่านทรัพยากร

2.2 ด้านทรัพยากร พบว่า มีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงพอเพียง และครอบคลุมทุกกิจกรรม ซึ่งการมองทรัพยากรกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในทฤษฎีของ Rivlin (1971) ได้แสดงความเห็นว่าทรัพยากรเรื่อง เวลาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่น้อยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบถูกบังคับด้วยกรอบเวลาที่ชัดเจน และในการเลือกสรรบุคลากรให้รับผิดชอบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องเลือกสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นมีวินัย และรับผิดชอบ รวมทั้ง Edwards (1980) ได้กล่าวถึงทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงจำนวนบุคลากรที่พอเหมาะมีความชำนาญในการทำงาน มีระบบสารสนเทศที่สอดคล้องเพียงพอ และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ Berman (1977) ที่เน้นให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นทรัพยากรจึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทางตรง และทางอ้อม (Edward, 1980)

2.3 ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีวิธีการถ่ายทอดหรือส่งต่อนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ดังที่ ศุภชัย ยาวะประภาส ได้เขียนหนังสือชื่อ “นโยบายสาธารณะ” ปี พ.ศ. 2533 ได้อธิบายถึงปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยได้มาจากการทบทวนผลงานทางวิชาการในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของนโยบายต้องมีความชัดเจน และมีความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ทางการเมือง ได้แก่ ระดับการสนับสนุน (หรือคัดค้าน) ของเอกชน กลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพลหรือทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความพอเพียงของทรัพยากร ได้แก่ การได้รับความสนับสนุนด้านการเงิน ด้านกำลัง และคุณภาพของบุคลากร และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทำการ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง หน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติควรมีกำลังคน และทรัพยากรอื่นๆ พร้อมอยู่แล้ว และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นนโยบายที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจ เห็นด้วย (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2550)

2.4 ด้านโครงสร้างระบบราชการ พบว่า มีวิธีการหรือระเบียบปฏิบัติ ที่จะสามารถทำให้ การปฏิบัติงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน จัดโครงสร้างสายงานหรือกลุ่มงานดำเนินงานตาม นโยบายชัดเจน แบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน มีแนวปฏิบัติงานตามนโยบายชัดเจน มี กระบวนการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแนวทางการติดตาม งานเป็นระยะ และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ

3. แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ โดยพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ควรมีการ จัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผน พัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน ควรให้การสนับสนุน อบรมเรื่องหลักสูตรจากภาครัฐ ควรมีการให้ข้อเสนอแนะในการช่วย แก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ควรมีการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนให้กับโรงเรียน ควรร่วมเป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนการจัด กิจกรรมเพื่อสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติ ควรส่งเสริม การใช้ วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน และควรส่งเสริมสนับสนุนให้ คณะอนุกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่ง D.Mazmanian และP.Sabatier (อ้างใน สมพร เพ็ญจันทร์, 2539) ได้เสนอว่าแม้ว่าการนำนโยบาย ไปปฏิบัติจะมีความซับซ้อนมากและใช้คนจำนวนมากก็ตาม เรายังมีช่องทางปรับปรุงได้บ้างดัง ข้อเสนอต่อไปนี้ ประการที่หนึ่ง ต้องพยายามกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนหรืออย่างน้อยต้องมีการ สร้างเกณฑ์ชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อแก้ไขความขัดแย้งในด้านวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เมื่อทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องเข้าใจและชัดเจนในนโยบายและวัตถุประสงค์แล้วย่อมทำให้การนำนโยบายนั้นๆไปปฏิบัติ ผิดพลาดน้อยที่สุดประการที่สอง นโยบายนั้นควรมีทฤษฎีที่ใช้ชี้วัดปัจจัยหลักหรือความเชื่อมโยงต่างๆ ที่อธิบายวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจนพอที่จะให้เจ้าหน้าที่ระดับล่างนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างชัดเจนมี ปัญหาที่น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่สาม ต้องสร้างโครงสร้างของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีความโปร่งใสมากที่สุด พอที่เจ้าหน้าที่และกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้เป็นแนวในการปฏิบัติได้ อย่างเหมาะสม นั่นคือต้องสร้างโครงสร้างที่มีการผสมผสานระหว่างหน่วยงานอย่างเหมาะสมเสริม หลักการตัดสินใจขององค์กรอย่างชัดเจนและมีงบประมาณเพียงพอในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สี่ ผู้นำในองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารและทางการเมือง มากพอรวมทั้งยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างเหนียวแน่น มีภาวะผู้นำ ทักษะในการบริหาร และเป็นนักพัฒนาที่ต้องการแก้ไขปัญหา ประการที่ห้า นโยบายนั้นๆต้องได้รับการสนับสนุนจาก เป้าหมายและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอิทธิพลและผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอตลอดช่วงเวลา ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะหากบุคลากรเหล่านี้เข้าใจและสนับสนุนแล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมได้รับความร่วมมือและช่วยให้การดำเนินงานลุล่วงไปด้วยดีและรวดเร็ว ไม่เกิดความขัดแย้ง ไม่ เกิดการต่อต้านซึ่งนำมาซึ่งความล่าช้าของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่หกประการสุดท้าย ลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ของนโยบายปัจจุบัน ต้องไม่ถูกกระทบกระเทือนจากการเกิดขึ้น

ของประเด็นปัญหาใหม่ๆหรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม นั่นคือการกำหนดนโยบายต้องรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนต้องมีข้อมูลเพียงพอทั้งอดีตและปัจจุบันเพื่อสามารถนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์และทำให้เกิดการผิดพลาดน้อยที่สุดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว เงื่อนไขเหล่านี้อาจไม่พบในช่วงต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องรอระยะเวลาหนึ่งถึงจะเห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวังไว้ และอีกประการปัจจัยดังกล่าวนี้มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นรายการประเมินประสิทธิผลภายหลังการดำเนินงานของหน่วยงานได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะวัดดูความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ตาม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเองและเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
2. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ดังนั้นสถานศึกษาควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้กับชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง เพื่อชุมชนจะได้รับทราบข้อมูลของทางโรงเรียน
3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของทางโรงเรียน ควรมีการจัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม
4. เพื่อให้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เกิดความยั่งยืน ควรมีส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก เช่น ปรากฏษ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลให้ได้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้มแข็ง ที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อแสวงหากลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน และชุมชน
3. ควรมีการศึกษามิติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน และชุมชน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารและอ้างอิง

- ณรงค์ ศรีโสภาก. (2553). *อัตลักษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
ประชาวิทยาจารย์ ตำบลอุโลกสีห์หมื่น อำเภอท่ามะกาจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์
การศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2550). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2550). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ*.
กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- สมพร เพ็ญจันทร์. (2539). *นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้”*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุมา สามเพชรเจริญ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการ
ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- Berman, Paul & Mc Laughlin. (1977). *Factors Affecting Implementation and
Continuation : Federal Programs Supporting Education Change*. Vol. II
Santa Monica Rand Corporation.
- Edward, Gorge C. III. (1980). *Implementing Public Policy*. Washington D.C. :
Congressional,Quarterly Press.
- Rivlin, Alice. 1971. *Systematic Thinking for Social Action*. Washington, D.C.:
Brookings Institution.
- Van Horn and Van Meter. (1976). *The Implementation of Intergovernmental
Policy”, in Charles O,Jones,and Robert D.Thomas eds. Public policy Making
in a Federal System*. California : Sage Publications,Inc.